

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
Innovative Leadership Affecting School Administration
in The Bani World Era Under the Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 3

พัฒน์ภูมิ ถิ่นวงศ์แดง¹, พิชญาภา ยืนยาว² และ นภาพรณ ยอดสิน³

Phattanapoom Thinwongdang¹, Pitchayapa Yuenyaw² and Napaporn Yodsin³

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Educational Administration Program, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹pattanapoom.aun@gmail.com

Retrieved: July 8, 2025; Revised: December 30, 2025; Accepted: December 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในโลกยุค BANI World และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในโลกยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 รูปแบบวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 263 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย การสร้างทีม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ การสร้างบรรยากาศใน การสร้างสรรค์นวัตกรรม การคัดเลือกบุคลากรเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน และการให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม ตามลำดับ 2) ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่คาดเดายาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล สถานการณ์ที่เข้าใจยาก และสถานการณ์ที่เปราะบาง ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประกอบด้วย การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม (X_5) การจัดการทีมนวัตกรรม (X_4) การพัฒนาทักษะ (X_6) และการคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_1) ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World (Y_{tot}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 83.90 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.41 + 0.29 (X_5) + 0.22 (X_4) + 0.24 (X_6) + 0.13 (X_1)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; โลกบานี; การวิเคราะห์การถดถอย

Abstract

This research aimed to: 1) study the innovative leadership of school administrators; 2) examine the administration of schools in the BANi World era and 3) analyze the innovative leadership of school administrators that influences school administration in the BANi World era. The sample group consisted of 285 government teachers under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 derived by using proportional stratified random sampling as distributed by districts. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis included frequency percentage mean standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) The overall level of innovative leadership among school administrators was high. When considering each aspect, all were at a high level. The highest was team building, followed by managing innovation team developing skills creating a climate for innovation recruiting for innovation finding and working with supporters and rewarding innovation respectively 2) The overall level of school administration in the BANi World era was high. When considering each aspect, all were at a high level. The most prominent was nonlinearity situation followed by anxious situation, incomprehensibility situation and brittle situation respectively 3) Aspects of innovative leadership that significantly influenced school administration in the BANi World era included rewarding innovation (X_5), managing innovation teams (X_4), developing skills (X_6), and recruiting for innovation (X_1). These factors could jointly predict school administration in the BANi World era (Y_{tot}) at 83.90% with statistical significance at the .01 level. The regression equation was: $\hat{Y}_{tot} = 0.41 + 0.29 (X_5) + 0.22 (X_4) + 0.24 (X_6) + 0.13 (X_1)$

Keywords: Innovative Leadership; School Administrators; BANi World; Multiple Regression Analysis

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อโลกเผชิญกับสภาวะที่ไม่แน่นอนและมีความเปราะบาง ความท้าทายเหล่านี้ทำให้ภาคการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน นโยบายของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) เป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน ดังที่ อรรถพล สังขวาสี (2565) กล่าวว่าว่าการดำเนินงานทางการศึกษาในระยะต่อไปเน้นขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายใต้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน เพื่อการแข่งขันและมุ่งมั่นทำ พร้อมทั้งพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้พื้นที่เป็นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค VUCA World หรือให้ถูกต้องจริง ๆ ต้องเป็นโลกยุค BANi World ที่รวมเอา VUCA World และ Digital Disruption เข้าด้วยกัน ทั้งยังเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย และเกิดโรคอุบัติภัยใหม่ ๆ สังคมกลายเป็นโลกที่เปราะบาง เต็มไปด้วยความกังวล เข้าใจได้ยาก และไม่สามารถคาดการณ์ได้ จากการยกตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารการศึกษา

ในโลกยุค BANI World ต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถปรับกระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน

การบริหารสถานศึกษาในโลกยุค BANI World ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ นาวิณ นิลแสงรัตน์ และคณะ (2564: 501) กล่าวว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญในการบริหารองค์กรจึงต้องมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากผู้นำทั่วไป โดยเฉพาะในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมความเชื่อวิถีชีวิตซึ่งมีความแตกต่างไปจากผู้นำสถานศึกษาโดยทั่วไปในการกำหนดนโยบายทางการศึกษารูปแบบวิธีการพัฒนาบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับ Horth & Buchner (2014) กล่าวว่า ผู้นำจำเป็นต้องมีนวัตกรรมสำหรับตนเองขณะที่เรียนรู้การดำเนินงานในสถานการณ์ที่ท้าทายและไม่แน่นอน จำเป็นต้องสร้างบรรยากาศสำหรับนวัตกรรมภายในองค์กร ระบบ เครื่องมือ และการคิดเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อสุขภาพและความอยู่รอดในอนาคตขององค์กร สอดคล้องกับ Hender (2003 อ้างถึงในปิยโชติ รอดหลง, 2565) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไว้ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (creating a climate for innovation) 2) การคัดเลือกบุคลากรเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (recruiting for innovation) 3) การสร้างทีม (team building) 4) การจัดการทีมนวัตกรรม (managing innovation teams) 5) การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม (rewarding innovation) 6) การพัฒนาทักษะ (developing skills) และ 7) การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน (finding and working with supporters)

ในยุค Digital Disruption ที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจในบริบทที่สภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลกระทบต่อการบริหารอย่างมาก ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีทัศนคติที่เป็นตัวอย่างที่ดีต่อการปรับตัวและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการผลักดัน ส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังที่ สุจิตรา โอสดอภีรักษ์ และคณะ (2565) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีต้องทำอย่างมีความรู้และวิจารณญาณ พร้อมรับมือกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น การวางแผนกลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงการมีทัศนคติเชิงบวก และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (2567) ที่กล่าวว่า ภาวะความเป็นผู้นำในยุค BANI จำเป็นต้องผสมผสาน ทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้ทักษะ และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่จำเป็น ควบคู่ไปกับความฉลาดทางอารมณ์ความคิดสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่น ความกล้าหาญ และวิสัยทัศน์ เพื่อนำพาองค์กรและบุคลากร ฝ่าฟัน ความท้าทาย และบรรลุเป้าหมายในยุค BANI ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ควรมีคุณสมบัติและสมรรถนะในตนเองเพื่อรับมือสถานการณ์โลก ซึ่งโลก BANI World ตามแนวคิดของ Cascio (2020 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) ได้แก่ 1) รับมือความเปราะบาง (brittle) 2) เอาชนะความวิตกกังวล (anxious) 3) แก้ไขการคาดเดายาก (nonlinearity) 4) ความไม่เข้าใจ (incomprehensible)

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารให้สามารถบริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

สูงสุด โดยจะมุ่งเน้นศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ตลอดจนผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ในยุค BANI World เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมและแนวโน้มการศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ตลอดจนวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 1,092 คน ตามแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามความต้องการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2559) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1932 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันนท์, 2551) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดถึงระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1932 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันนท์, 2551) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดถึงระดับมากที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา กำหนดนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ และออกแบบโครงสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา และจัดทำเป็นข้อคำถาม โดยผ่านคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
4. นำข้อคำถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 ได้ข้อคำถามทั้งหมด 57 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จำนวน 37 ข้อ และข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World จำนวน 20 ข้อ
5. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานนท์, 2557) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97
7. ปรับปรุงภาษาและรูปแบบของข้อคำถามให้มีความถูกต้องและเหมาะสม แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. แจกแบบสอบถามจำนวน 285 ฉบับ ให้แก่ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และรับคืนด้วยตนเองตามวันและเวลาที่นัดหมาย ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.28
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

2.1 การแปลความหมายระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 การแปลความหมายระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

2.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

(n = 263)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.18	0.72	มาก	4
2. การคัดเลือกบุคลากรเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.17	0.67	มาก	5
3. การสร้างทีม	4.21	0.68	มาก	1
4. การจัดการทีมนวัตกรรม	4.18	0.68	มาก	2
5. การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม	4.13	0.74	มาก	7
6. การพัฒนาทักษะ	4.18	0.70	มาก	3
7. การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน	4.16	0.71	มาก	6
รวม	4.17	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย การสร้างทีม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.68) รองลงมา ได้แก่ การจัดการทีมนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68) การพัฒนาทักษะ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.70) การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.72) การคัดเลือกบุคลากรเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.67), การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.71) และการให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษการบริหารสถานศึกษาในยุค BANi World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (n = 263)

การบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานการณ์ที่เปราะบาง	4.06	0.74	มาก	4
2. สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล	4.13	0.64	มาก	2
3. สถานการณ์ที่คาดเดายาก	4.14	0.66	มาก	1
4. สถานการณ์ที่เข้าใจยาก	4.07	0.74	มาก	3
รวม	4.10	0.66	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่คาดเดายากค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.66), สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.64) สถานการณ์ที่เข้าใจยาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.74) และสถานการณ์ที่เปราะบาง ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (n = 263)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	96.29	24.07	336.64*	.00
Residual	258	18.44	0.07		
Total	262	114.74			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	Beta	SE _b	t	Sig
ค่าคงที่	0.41		0.10	3.91**	.00
การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม (X ₅)	0.29	0.33	0.62	4.74**	.00
การจัดการทีมนวัตกรรม (X ₄)	0.22	0.22	0.64	3.42**	.00
การพัฒนาทักษะ (X ₆)	0.24	0.25	0.64	2.12**	.00
การคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (X ₁)	0.13	0.14	0.47	2.74**	.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.916 R² = 0.839 SEE. = 0.267

จากตารางที่ 3 พบว่า การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม (X₅) การจัดการทีมนวัตกรรม (X₄) การพัฒนาทักษะ (X₆) และการคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (X₁) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.839 แสดงว่า การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ และการ

คัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World และสามารถทำนายการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ได้ร้อยละ 83.90 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.41 + 0.29 (X_5) + 0.22 (X_4) + 0.24 (X_6) + 0.13 (X_1)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.33 (Z_5) + 0.22 (Z_4) + 0.25 (Z_6) + 0.14 (Z_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน การสร้างทีม ในระดับสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การคัดเลือกบุคลากรเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน และการให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมให้สูงขึ้น เพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือกับความไม่แน่นอนและความท้าทายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่การสร้างทีมมีระดับคะแนนสูงที่สุด แสดงถึงการให้ความสำคัญกับความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กร และเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ การจัดการทีมนวัตกรรมและการพัฒนาทักษะ ที่มีลำดับรองลงมา ชี้ให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนบุคลากรให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่สามารถสร้างสรรค์แนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ บริพัทธ์ สารผล (2565) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การมีความคิดสร้างสรรค์ 3) การสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม 4) การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม และ 5) การบริหารความเสี่ยง โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และโดยเฉพาะด้าน การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญในการสร้างพลังร่วมของบุคลากรในองค์กร แม้จะอยู่ในบริบทของสถานศึกษาต่างระดับ (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) แต่ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบด้าน การทำงานเป็นทีมหรือการสร้างทีม นั้นมีความสอดคล้องกันอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มร่วมกันในมิติของการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันว่า ผู้บริหารควรมีความสามารถในการเสริมสร้างพลังของบุคลากรในลักษณะของการทำงานร่วมกัน แทนที่จะบริหารแบบสั่งการฝ่ายเดียวเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับวัชรพงศ์ ทัศนบรรจง และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างแรงจูงใจซึ่งอยู่ในระดับสูงที่สุด อีกทั้งยังพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในด้านการสร้างบรรยากาศในองค์กรและการสร้างองค์กรนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมจะมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

2. การบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่คาดเดายากมีอยู่ในระดับที่สูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล สถานการณ์ที่เข้าใจยาก และสถานการณ์ที่เปราะบาง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในยุค BANI World ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการบริหาร โดยเน้นการบริหารจัดการในเชิงรุกและ

ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้รวดเร็ว การที่สถานการณ์ที่คาดเดายาก มีระดับคะแนนสูงที่สุด แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างทักษะด้านการรับมือกับความไม่แน่นอนผ่านการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล การสื่อสาร และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ขณะที่สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล และสถานการณ์ที่เข้าใจยาก ในลำดับถัดมา สามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้พยายามลดช่องว่างของความวิตกกังวลผ่านการสื่อสารที่มีความชัดเจนและการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ส่วนสถานการณ์ที่เปราะบาง แม้จะอยู่ลำดับท้ายสุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต้องเฝ้าระวังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นส่วนที่มีความเสี่ยงสูงหากไม่ได้รับการบริหารจัดการที่ดีและต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วันสนั่น สลีอ่อน และชนมณี ศิลานุกิจ (2567) ศึกษาเรื่องการบริหารความเปลี่ยนแปลงแบบ BANI World ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานการณ์ที่เปราะบาง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ สถานการณ์ที่เข้าใจได้ยาก ลำดับต่อมา คือ สถานการณ์ที่คาดเดายาก และลำดับสุดท้าย คือ สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวล

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ ได้แก่ การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ และการคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม สามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.839 งานวิจัยนี้พบว่า การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ และการคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World และสามารถทำนายการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ได้ร้อยละ 83.90 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการคิดสร้างสรรค์ การสร้างแรงจูงใจ และการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อพิจารณาในบริบทของโลกยุค BANI World ที่สถานศึกษาต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เปราะบาง สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวลสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความเข้าใจยากมากขึ้น การมีผู้นำที่สามารถให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการคัดเลือกคนได้อย่างเหมาะสม จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ลักษณะของผู้นำที่สามารถสร้างแรงจูงใจเชิงบวก กระตุ้นศักยภาพครูให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ยังส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การศึกษาในโลกใหม่ ซึ่งต้องการการเรียนรู้เชิงลึก มีส่วนร่วม และมีความยืดหยุ่นสูง

เหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความยืดหยุ่น ปรับตัวได้รวดเร็ว และเน้นกระบวนการบริหารที่มากกว่าการสั่งการแบบเดิม เพราะความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในบริบทปัจจุบัน ไม่อาจพึ่งพาวิธีการแบบอาจใช้ได้อีกต่อไป ซึ่งไม่เพียงแต่บริหารงานในเชิงโครงสร้างและกฎระเบียบเท่านั้น แต่จะต้องมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการตัดสินใจท่ามกลางความไม่แน่นอน และสามารถเชื่อมโยงคนกับนวัตกรรมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ระบบการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) ที่ส่งเสริมการสร้างผู้นำทางการศึกษาในยุค BANI World โดยเน้นให้ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารที่ยืดหยุ่น มีวิสัยทัศน์ และขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรม รวมถึงนโยบายของรวมถึงนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2565) ที่ผลักดันแผนการศึกษา 5 ปี (2566–2570) โดยเน้นการพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรม และสนับสนุนโรงเรียนให้สามารถปรับตัวต่อโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ได้แก่ การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม การจัดการทีมนวัตกรรม การพัฒนาทักษะ และการคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้เป็นระบบ โดยเฉพาะการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว เพื่อเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการในบริบทของโลก BANI World ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีความคาดเดายาก การออกแบบระบบรางวัลที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม การวางโครงสร้างทีมที่ชัดเจนควรมีความคล่องตัว ในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการคัดเลือกบุคลากรที่มีศักยภาพด้านนวัตกรรม ที่จะเป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรม เพื่อให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ในยุค BANI World ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะเห็นได้ว่า การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม อยู่ในลำดับต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาอาจยังให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในด้านนวัตกรรมไม่เพียงพอ จึงควรมีการออกแบบ ระบบรางวัลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การมอบเกียรติบัตร เงินรางวัล รวมถึงการยกย่องเชิงสัญลักษณ์ในที่ประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการคิดค้นและทดลองสิ่งใหม่ ๆ ในขณะเดียวกัน การให้รางวัลควรไม่จำกัดเพียงผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมเท่านั้น แต่ควรเปิดโอกาสให้มีการยกย่องในกระบวนการพัฒนา และความพยายามในการปรับปรุง เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ จากความล้มเหลว ซึ่งจะช่วยลดความกลัวต่อการริเริ่มและสร้างความกล้าในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในงานประจำอย่างแท้จริง

2. จากการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ที่เปราะบาง อยู่ในลำดับต่ำที่สุด ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการ พัฒนาโครงสร้างการบริหารที่สามารถรับแรงกระแทกจากภาวะวิกฤต และไม่พังทลายง่าย เช่น การจัดทำแผนฉุกเฉิน การบริหารความเสี่ยง การสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ และการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน เพื่อรองรับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีแนวคิดแบบยืดหยุ่น เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด การฝึกอบรมด้านการจัดการภาวะวิกฤต การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ยึดติดกับโครงสร้างเดิม และการปลูกฝังให้บุคลากรสามารถประเมินสถานการณ์อย่างรอบด้าน ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถลดความเปราะบางและสร้างความมั่นคงในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

3. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งประกอบด้วยทั้งหมด 7 องค์ประกอบนั้น ต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World ด้วยกันทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม 2) การจัดการทีมนวัตกรรม 3) การพัฒนาทักษะ และ 4) การคัดเลือกเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้เป็นระบบ โดยเฉพาะการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว เพื่อเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการในบริบทของโลก BANI World ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดเดายาก ควรมีการออกแบบระบบ การคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรที่มีศักยภาพด้านนวัตกรรม การวางโครงสร้างทีมที่ชัดเจนและมีความคล่องตัวในการจัดการงานนวัตกรรม ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีโอกาสพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม และการเรียนรู้ร่วมกันใน

ชุมชนวิชาชีพ (PLC) นอกจากนี้ควรมีการกำหนดการให้รางวัลที่ยืดหยุ่นและสามารถจูงใจในระดับบุคคลและกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรม และตอบสนองต่อสถานการณ์ในยุค BANI World ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI World

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย. (2559). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.
- นาวิน นิลแสงรัตน์, สรายุทธ์ เศรษฐขจร, และวิชาญ สาคุณ. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในภาคกลาง. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 7(2), 498–509.
- บริพัณน์ สารผล. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยโชติ รอดหลง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันสนันท์ สลีอ่อน, และชนมณี ศิลาณกิจ. (2567). การบริหารความเปลี่ยนแปลงแบบ BANI World ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารนิติรัฐ*, 2(2), 36–47.
- วัชรพงศ์ ทศนบรรจง, และจิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 12(1), 330–342.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567, พฤษภาคม–มิถุนายน). *นิตยสาร สสวท*. (ปีที่ 52 ฉบับที่ 248). สืบค้นจาก <https://emagazine.ipst.ac.th/248/>
- สภาการศึกษา. (2566). *ความเคลื่อนไหวการศึกษาไทยและการศึกษาโลก: การศึกษาในยุค BANI และเทคโนโลยีการเรียนรู้ใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566–2570)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุจิตรา โอสดอภีรักษ์ และคณะ. (2565). *การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุค Digital Disruption*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- สุทธิวิทย์ อานุกาฬเสถียร. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรางกระบี่* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพล สังขวาสี. (2565). ปลัด ศธ.ชี้โลกเข้าสู่ยุค BANI World รวมความปั่นป่วนไว้ทั้งหมดกระทบการศึกษาโดยตรง. *ไทยโพสต์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2568, จาก <https://www.thaipost.net/education-news/255668/>
- Horth, D. M., & Buchner, D. (2014). *Innovation leadership: How to use innovation to lead effectively, work collaboratively, and drive results*. Greensboro, NC: Center for Creative Leadership.
-